

Ливија Д. ЕКМЕЧИЋ*
Београд

Оригинални научни рад
Примљен: 20. 11. 2017.
Прихваћен: 27. 12. 2017.

КАРНЕВАЛИЗАЦИЈА МИТСКИХ САДРЖАЈА – „ПУТОВАЊЕ У ГРЧКУ” ЉУБОМИРА СИМОВИЋА

У овом раду настојали смо да осветлимо карневализацију митских садржаја у поезији Љубомира Симовића. За анализу употребили смо песме из циклуса „Путовање у Грчку”, јер се у њима јавља карневализација митских садржаја остварена на различите начине. Том приликом смо настојали да покажемо да се у Симовићевој поезији јављају такве песничке слике у којима се карневализација остварује или путем интонације или путем гротескног споја, који, заправо, показује јаз између античког света и савременог света, коме припада лирски субјекат из ових песама.

Кључне речи: песма, „Путовање у Грчку”, карневализација, мит, гротеска.

Љубомир Симовић спада у песнике који су у своја дела често и са нарочитом намером укључивали митске садржаје. У његовој поезији сусрећемо се са неколико различитих начина на које митски садржаји постају део песничког света, односно песничке слике. Један од њих је дивинизација свакодневних садржаја профаног живота (храна, пиће, жена), који, како то Радивоје Микић закључује, постају привлачни и за богове (Микић 2013: 53), потом укључивање митолошких елемената у приказивање радњи, које већ по својој природи подразумевају и елементе ритуала – сахрана и сл. Трећи вид укључивања митологије, а он ће и бити предмет наше пажње, јесте приказивање митских садржаја у самој песми, али из једне онеобичене перспективе. У основи те перспективе налази се карактеристично средство које Симовић често употребљава у својим књижевним делима, а реч је о инверзији. Употребљавајући инверзију у приказивању митских садржаја, песник ствара сасвим особене песничке слике. Логика изокренутости, која је карактеристична, по Бахтину, за карневалске форме, заправо се код Симовића веома лако доводи

---

* livijaekmecic@yahoo.com

у везу управо са инверзијом. У том контексту сасвим је оправдано говорити о карневализацији митских садржаја у појединим Симовићевим песмама, а о самом феномену карневализације у поезији песника о коме је реч већ се говорило у литератури.

Када се говори о Симовићевом делу, било да је реч о поезији или о драми, важно је имати у виду да је једна од основних одлика његове поетике увођење свакодневних садржаја у свет песме. Односно, Симовић припада и оној групи писаца који у своја дела веома често укључују садржаје из стварног живота. Преплићући такве садржаје са онима који потичу из митова, Љубомир Симовић ствара песничке слике у чијој се основи веома лако препознаје гротеска, односно карневалско виђење света, али у једној модерној и особеној форми. У циклусу песама „Путовање у Грчку” управо наилазимо на ситуацију да је цео циклус настао на подлози нечега што бисмо назвали туристичким обиласком знаменитости у Грчкој. На то нас песник упућује, како насловом циклуса, тако и насловом прве песме, а он гласи „Албум фотографија из Грчке”. Међутим, атмосфера у циклусу, у којој преовладава елемент тривијалног, остварује се посредством перспективе из које лирски субјекат посматра све оне знаменитости с којима се среће, а које га истовремено подстичу да из особене перспективе говори и о појединим митским садржајима. На тај начин, песник заправо митске садржаје чији је карактер по својој природи узвишен, прелама кроз перспективу лирског субјекта, чије је виђење света око себе површно. Преломљени кроз такву перспективу, митски садржаји добијају карактер бизарног. Истовремено, сам лирски субјекат приказан је као биће ослобођено табуа и веровања, каква се везују за човека времена у коме настају митови. О чему је реч, заправо се најбоље види из позиције лирског субјекта у песми „Албум фотографија из Грчке”.

Позиција лирског субјекта од самог почетка песме указује на то да се на садржаје који се у књижевној традицији везују за античку Грчку гледа из једне нове перспективе. Ту перспективу веома пластично обликују прва три стиха: „Ми смо у Грчку ушли код Ћевђелије. / Ту још нисмо срели ни један кип. / Кипове смо видели после, у Делфима” (Симовић 2008: 85). Увођењем дијалогске компоненте кроз коју се наговештава тип лирског субјекта, а реч је о оном типу туристе чија перспектива подразумева тривијално, Симовић вешто припрема подлогу за особено приказивање митских садржаја. Преломљени кроз перспективу оваквог лирског субјекта, митски садржаји бивају унижени, јер се најпре доводе у везу са нечим што је свакодневно и безначајно, као што је фотографисање лирског субјекта: „У Делфима је и пупак света, омфалос, / крај тога пупка ја сам се фотографисао!” (Симовић 2008: 85). Унижавање митских садржаја кроз перспективу из које се приказују има у себи једно од начела карневализације, а то је гротеска. Сама гротеска, како је на то указао Бахтин, „postaje oblik za izražavanje subjektivnog, individualnog odnosa prema svetu” (Бахтин 1978: 46). То је веома важна компонента читавог циклуса „Путовање у Грчку”, а нарочито је наглашена управо у иницијалној песми. Нови однос према свету, који се огледа у односу лирског субјекта према митским садржајима, укључује и ослобођеност од табуа, јер се *омфалосу*

– пупку света – приступа као нечем опредмећеном и нечем што је за човека нашег времена постало туристичка атракција. Стављајући једну ефемерну ствар у први план, а то је фотографисање лирског субјекта, песник сугерише висок степен неразумевања два света, који почивају на различитим мерилима вредности. За свет који представља лирски субјект омфалос је стуб, крај којег се треба фотографисати, док за древни антички свет омфалос има првенствено важну духовну вредност. Омфалос је

„из Делфа, центра култа Аполона; *тај бог*, пише Платон, *традиционални тумач религије, поставио се у центар и на тупак земље да би водио људски род*. [...] Према Пиндару омфалос из Делфа није био само центар стварног света: он је симболизовао пут комуницирања између три нивоа постојања, или три света: живог човека на земљи, подземног боравишта мртвих, божанства” (Шевалијер, Гербран 2013: 635–636).

Исти тип унижавања може се наћи и у следећој строфи, с тим што се оно овде проширује и сасвим доводи у везу са нечим што по Бахтину припада материјално-телесном и ономе што је доле. „Ово овде је Касталијски извор. / Ту смо се сликали седамнаестог петог¹. / То је некад било велика светиња, / сада остале само рупе и вода” (Симовић 2008: 85). Профанизација онога што је некад било велика светиња остварује се тако што песник доводи у везу нешто што је свети извор и нешто што се везује за тривијално и нечисто, као што је рупа. Карневализација се остварује управо кроз оно што Бахтин именује као топографску логику: *пребацити врх доле* (1978: 96). Међутим, Симовићево преосмишљавање митских садржаја нема карактеристику коју ова логика остварује – а то је „*zbaciti visoko i staro, gotovo i завршено – и материјално-телесни ракао ради смрти и новог рађања (обнављања)*” (Бахтин 1978: 96). Песник нам заправо кроз карневалски однос према свету, указује на једну појаву која се везује за модерно доба, а реч је о деградацији нечега што је у прошлим временима имало статус високе вредности. На тај начин писац проговара о једном важном проблему, а посредством увођења фамилијарног говора у песму, гради комику, која у Симовићевој поезији подразумева подсмех према оваквом виђењу онога што има статус класичне вредности.

¹ Стихови *Ту смо се сликали седамнаестог петог*, као и они којима почиње песма, а који дају фактографски податак о кретању лирског субјекта (*Ми смо у Грчку ушли код Бећелије*) представљају идејну сферу савременог – новог света. Они показују једно нарочито схватање времена и простора, које је сасвим супротно схватању времена и простора у античком свету. На суштинску разлику између схватања времена у античком и савременом свету указао је Гуревич у својој књизи *Категорије средњовековне културе*:

„Међутим, ништа тако јасно не открива огромну супротност између античке и нове културе као анализа њихових временских оријентација. Док у савременој свести у потпуности влада векторско време, оно је у хеленској свести имало подређену улогу. Код Грка је схватање времена било под врло снажним утицајем митолошког осмишљавања стварности. Време је лишено хомогености и хронолошког реда те, као и простор, још није постало апстракција. Стари Грци не схватају и не доживљавају свет у категоријама промене и развоја него као мировање или кретање у кругу” (Гуревич 1994: 52).

У песми „Албум фотографија из Грчке” наглашавање концепта времена у савременом свету кроз прецизно датирање у функцији је наглашавања различитог схватања света лирског субјекта и света мита, чији садржаји представљају важне елементе, како ове песме, тако и читавог циклуса „Путовање у Грчку”.

Кроз дијалошку форму песник ствара сасвим природну подлогу за уношење специфичних говорних облика, какви су карактеристични за говор одређеног социјалног слоја, којем припада и лирски субјект. „Ово је кип неког Антонија. / Држе га у музеју, леп је ко женско, / мора да су ти Грци били педери!” (Симовић 2008: 85). Међутим, истовремено на овом месту у песму се укључују говорни облици, који „на sebi nose pečat ulične neslužbenosti i slobode” (Бахтин 1978: 168). Улична слобода и карактеристична форма говора представљају важан елемент у концепту карневализације митских садржаја у Симовићевој поезији. Те елементе песник користи на један сасвим особен начин, тако што кроз њих проговара о једном нарочитом односу према култури и наслеђу. Завршетак друге строфе, који смо цитирали, представља увод у трећу строфу, у којој ће из овакве перспективе лирског субјекта, а посредством говора, који је близак оном говору који Бахтин назива *улични говор*, бити приказан низ ликова и догађаја што се везују за грчку митологију и античку књижевност:

„И горе него педери!
Жене им остајале трудне и с лабудовима!
један је краљ у рату спалио ћерку,
жена му се код куће прокурвала,
он се вратио из рата, довео курву,
жена га секиром искасапила у кади!
Њу је после закло рођени син!
Деца су била потпуно распуштена!
Један је несрећник убио рођеног оца,
па се, далеко било, венчао с мајком!” (Симовић 2008: 85).

Поред тога што изрази: *рођеног оца*, *далеко било*, *несрећник* и сл. у контексту у коме су дати имају и функцију да остваре комички ефекат, они заправо откривају један особен однос савременог човека према античком свету. Атмосфера слободе која је доминантна у овој песми, као и отвореност и фамилијарност према садржајима који се везују за нешто што је узвишено разобличава стеротипни однос према ономе што има статус класичне вредности.

Међутим, управо кроз овакав однос према садржајима из античке културе, у овој песми, а та се ситуација потом преноси на цео циклус, сам свет грчких митова приказује се као свет који је постао стран. Ипак, у песми којом почиње циклус „Путовање у Грчку” такав однос је наглашен, а притом се и експлицитно каже да свет грчке митологије, као и свет у коме су ти митови настали представља нешто веома далеко свету коме припада лирски субјекат. „Лако је нама данас да им судимо! / Треба и за њих имати разумевања! / Земљина лопта још није била округла, / богова је било на сваком кораку, / владало је велико сујеверје, / нису имали знање ко ми данас!” (Симовић 2008: 86). Дакле, нераумевање између света у коме су грчки митови имали веома конкретне функције и савременог света постаје нешто сасвим природно. Међутим, у овој строфи песнички говор, који има своју нарочиту динамику, открива и један нови однос лирског субјекта према самом савременом свету.

Лирски субјект је ироничан, нарочито у стиховима *Земљина лопта још није била округла* и *нису имали знање ко ми данас*, у којима се налази дубоко уткан критички однос према оном делу савременог света, који олако схвата класичне вредности и заправо не разуме антички свет и његова мерила. Видимо да Симовић на нарочит начин користи митолошке садржаје, као и карневалски поглед на свет, како би проговорио о нечем сасвим новом, а реч је о модерној цивилизацији и о оним њеним странама које су заправо негативне.

За разлику од песме „Албум фотографија из Грчке”, песма „Одисеј пред Киркиним свињцем”, у којој се мотив из *Одисеје* преобликује у нову песничку целину, поставља универзална питања, која се тичу човекове природе и односа савременог човека према свету у коме се обрео. Тако важна питања песник уводи управо посредством карневализације митских садржаја, односно једне конкретне епизоде из Хомеровог епа. Карневализација као књижевни поступак у песми „Одисеј пред Киркиним свињцем” остварује се на нов начин у односу на претходну песму. У њој је лирски субјект сам Одисеј, с тим што се Симовићев Одисеј много разликује од Хомеровог, а саме разлике иду у смеру гротеске. Симовићевог Одисеја не одликују ни лукавство, ни тон карактеристичан за Хомеровог Одисеја када се обраћа Кирки. Сцена Одисејевог обраћања Кирки код Хомера преобликована у Симовићевој песми, веома је добар песнички пример за начин на који писац карневализује митске садржаје. У овој слици доминантна је разлика у тону код Хомера и код Симовића. Нарочит тон у Симовићевој песми заправо карневализује епизоду из *Одисеје* која се везује за сусрет Одисеја и његових другова са Кирком. Симовић преузима конкретну песничку слику у којој је Одисеј извадио свој мач и прети Кирки, али онако како га је Хермес саветовао:

„Тако ми рече, а на то од бедара бритки повучем
Мач ја и навалим на њу, уморити канда је хоћу [...]
Како ми, Кирка, можеш говорити благ да ти будем
Кад си ми свињама друге начинила у своме двору
А сад лукавство смишљаш велиш ми, кад сам ти овдје,
Да у ложницу идем и на твој попнем се кревет,
Да ми наудиш нагу и одузмеш мени мушкоћу
Нећу се, богињо, ја на твоју постељу попет,
Докле се клетвом ти не закунеш великом мени,
Да ми никаква зла не приправљаш другога више” (Хомер 1960: 120, 121).

Уместо свечане атмосфере, у којој Одисеј лукавством спасава своје другове, Симовић у својим стиховима користи један друкчији тон у коме Хомерове песничке слике бивају карневализоване: „Ја сам јој мачем запретио, и је престравио, / и великом је клетвом заклео престрављену, / да ми другове, у свиње претворене, / из свиња у људе сместа натраг преобрати!” (Симовић 2008: 89). Симовићев Одисеј наступа из посве друкчије позиције у односу на Хомеровог. Он отворено показује надмоћ над једном чаробницом, којој се обраћа као некоме ко је нижи и слабији. Оваква позиција лирског субјекта у односу на чаробницу у свом средишту има управо логику карактеристичну за карневал. Тоном који се јавља у првој строфи, песник заправо приказује

карневализован митски садржај. Чаробница и оно што припада њеном свету се профанизују и тиме унижавају (в. Бахтин 1978: 86).

У друга два катрена слика света, која се формира у првом катрену, а чија концепција почива на гротесци, постаје веома експлицитна. У тој слици сасвим необично и неочекивано јавља се двострука природа човека. Човек је, најпре, приказан као биће чија је природа у својој основи блиска животињској, и то у оном сасвим тривијалном смислу, да би се, потом, у односу са светом који га окружује, он показао као немоћно биће. Овај други елемент представља нешто што је блиско карактеру грчких трагедија, које су и саме настале на митологији. На тај начин однос према митологији у овој поезији постаје веома сложен. Он иако почива на карневалском, садржи и елементе који су сасвим супротни природи карневала. Одисеј претњама и клетвама тражи да му другови буду из свињског облича враћени у људско, међутим, како се у песми каже:

„Али моји другови, крмци деветаци,
јабуке су руштали, кукуруз дробили,
и слатко су сапи чекињаве и глибаве
о диреке чешали дрвене – ни не знам

да ли им је лепо ко свињама било,
ил су страховали од људске судбине,
ни један од мојих другова не хтеде
из свињског у људски облик да се врати!” (Симовић 2008: 89).

Овде се у односу на претходно анализирану песму јавља компонента, која је карневалском погледу на свет у оном бахтиновском смислу веома далека. Реч је о томе да је свет који се појављује у песми „Одисеј пред Киркиним свињцем” приказан као нешто застрашујуће и пре свега непријатељско према самом човеку.

У епизоди из *Одисеје*, чија се садржина јавља као подтекст песме „Одисеј пред Киркиним свињцем”, наглашено је да су Одисејеви другови, претворени у свињски облик, задржали људски разум: „Тјело им буде свињско, и глава и чекиње и глас, / Само им остане разум човјечији, какав је био”, а њихов однос према новонасталој ситуацији показан је кроз стихове: „Тако су затворени другари плачућ, а Кирка / Њима сладуна наспе и жира, к том и др’јенка” (Хомер 1960: 118). У Симовићевој песми Одисејеви другови не желе да се из свињског облика врате у људски, међутим, како нам лирски субјекат наглашава, постоје две могућности за овакву ситуацију. Две различите могућности за останак у свињском облику представљају два концепта слике света. Први, готово чисто карневалски огледа се у претпоставци да је Одисејевим друговима заправо удобан положај у коме су се нашли – положај животиње која не зна за одговорност („да ли им је лепо ко свињама било”). У основи тако конципираног света налази се прагматизам. Друга претпоставка заснива се на концепту слике света који је карневалском принципу веома далек. Наиме, она подразумева једну дубоко потресну ситуацију у којој лирски субјекат покушава да разуме избор својих другова, њихову одлуку да не желе

да се врате у људски облик због страха од људске судбине („ил су страховали од људске судбине”). Овде се људска судбина приказује као нешто застрашујуће, а сам човек као немоћно биће. У основи овог концепта налазе се вредности античког света. У песму „Одисеј пред Киркиним свињцем”, Симовић укључује и елементе карневалске слике, али и елементе оних књижевних форми у којима се човекова природа сагледава из перспективе каква је карактеристична за друге облике књижевног говора. То у својој основи треба да покаже јаз између два система вредности – античког света и савременог, заснованог на прагматизму.

„Убиство у Микени” је песма у којој се такође остварује карневализација митских садржаја. У њој се карневализација митских садржаја остварује и преко песничких поступака какви су се јављали у претходне две песме, али и преко неких поступака који су карактеристични управо за песму о којој је реч. У песми се појављују митски садржаји везани за Агамемнона и његову породицу дати фрагментарно. Уз те фрагменте појављују се коментари лирског субјекта, чија је природа блиска лирском субјекту из прве песме. Када је реч о песми „Убиство у Микени” може се говорити о некој врсти казивача, који преноси садржај мита, односно догађаје који се за мит везују. Посредством специфичне позиције казивача, као и кроз коментаре, који прате митске садржаје, у песми се остварује фамилијарни тон. Та фамилијарност коју казивач показује према самим митским садржајима, наговештава се уводним дистихом: „Кога да затекне, кад се врати из рата, / војник у женином кревету, него цивила?” (Симовић 2008: 95). Истовремено, овим дистихом најављује се преокретање озбиљне културе (в. Гуревич 1989) које ће бити доследно спроведено у целој песми. То преокретање остварује се управо кроз коментаре који прате појаву Агамемнона, Клитемнестре и Ореста, али и преко тона који се јавља у песничким сликама. Позната сцена повратка Агамемнона из рата, у античким делима приказана веома драматично, са наговештајем трагедије, у Симовићевој песми се приказује као да је реч о нечем што је блиско казивачевом свету: „После оног крвавог рата у Азији / у Микену се искрцава микенски краљ. / С коња народу маше главом, а не зна / оно што цео микенски народ зна: / да му на глави цветају рогови, / међ краљичиним ногама посађени!” (Симовић 2008: 95). Интонација која прати појаву Агамемнона, а у наставку песме и Клитемнестру и Ореста, карневализује и ликове и догађаје.

Песничке слике које се ређају у песми „Убиство у Микени” саткане су од споја два типа културе, односно од споја компонената које потичу из саввим различитих традиција. Једна је она којој припадају мит и античка књижевност, а друга је традиција којој припада казивач. Такав спој различитих традиција неминовно представља гротескну целину. Песничка слика којом се приказује познати мотив из античке књижевности, када микенски краљ – Агамемнон одлази на купање након што се вратио из рата, уобличена је као гротескна целина:

„Не зна, а нема времена ни да се распита,
важније му је купање него знање!
И док се прљав, и мртав уморан, краљ
опушта у врелој води, у кади,
у страху и бесу, знајући шта је чека,
неверна краљица пита се шта да ради!” (Симовић 2008: 95).

Коментарима као што је: *важније му је купање него знање*, као и описима: *прљав, и мртав уморан* управо се остварују они елементи који митске садржаје карневализују. Најпре се коментаром уводи фамилијарни тон, те се о Агамемнону говори као о некоме ко је из казивачеве околине, да би се потом остварио гротескни спој кроз речи и изразе *прљав* и *мртав уморан*.

У истом маниру је приказано и убиство Агамемнона:

„Узима краљица секиру, позива љубавника,
с њим улеће у купатило, у пару,
и, ко да није краљ, већ храстов пањ,
удри, удри, по краљу, оном секиром,
краљ се, сав клизав од сапуњавице, брани,
голим рукама, го, већ тешко рањен,
жена га просто искасапи, било је грозно,
крв је све доведе напунила каду!” (Симовић 2008: 95–96).

Казивач о догађају говори као о нечему што се догодило у његовој непосредној близини, а коментарима фамилијарног тона, истовремено укида и трагику и патетику. Укидање трагике нарочито се везује за лик Ореста, чији приказ у песми често прате гротеска и иронија. Гротеска се нарочито остварује у слици која приказује Орестову жељу да освети оца: „Прогнани син је осећао да и у сну / његовој освети расту нокти и зуби, / његовој мржњи расте вашљива коса!” (Симовић 2008: 96). Избором речи, односно специфичном песничком сликом открива се нарочита унутрашња динамика. Та динамика остварена је и кроз избор једне речи којом ће се приказати Орестов чин освете: „– матероубиство! –”. На тај начин казивач даје и својеврстан коментар којим се скреће пажња на грех. Међутим, већ у наредној строфи, он ће повратити тон који доминира у целој песми, а кроз који се конкретна митска садржина даје као преосмишљена целина. У завршном дистиху јавља се нарочита иронија у коментару: „Ко би, да није богова, пружио руку / руци, пруженој преко толике крви?” (Симовић 2008: 96). Коментаром се истовремено депатетизује мотив из мита у коме бог(ови) штите Ореста од беса Еринија, дакле богиња, те је у претходној строфи сам прогон Ореста такође приказан у духу карневала, јер Ореста у Симовићевој песми прогањају бесни људи (*мачеви, клетве, камење*), а не богиње. Иронична дистанца, коју, на крају, заузима казивач, на први поглед као да нема много заједничког са фамилијарним тоном, који срећемо почев од уводног дистиха. Ипак, уводни и завршни дистиси повезани су на један нарочит начин, а у основи тог начина стоји управо, већ поменута логика карневала: *преместити врх доле*. Наиме, у уводном дистиху централно место заузима обичан човек, и то цивил, што у односу на

ратника представља неког мање вредног, док у завршном дистиху централно место заузимају богови. Стављајући цивила у иницијалну позицију, а богове у финалну, Симовић на нарочит начин појачава другим песничким средствима већ остварену карневализацију митског садржаја.

Приказујући мит и садржаје који потичу из античке књижевности из једне особене перспективе, Симовић ствара оригинална дела, са свим особинама савремене књижевности. А једна од тих особина свакако је нов однос према традицији. Међутим, уместо очекиваног, за савремену књижевност, полемичког односа према традицији, који није искључен ни из овога циклуса, песник првенствено настоји да на примеру односа савременог света према грчкој митологији заправо покаже полимички и критички однос према нашем доживљају и разумевању саме традиције. Како су митски садржаји карневализовани посредством особеног приказа, интонацијом или кроз гротескни спој, песничка слика добија и оне одлике на које је Бахтин указао у својој чувеној књизи: „Slika je uvek šira i dublja, vezana za tradiciju, ona ima svoju umetničku logiku nezavisnu od aluzije” (Бахтин 1978: 130). Захваљујући таквој независности, коју песник остварује у песмама циклуса „Путовање у Грчку”, Симовићеве песме могу се посматрати и тумачити и сасвим независно од конкретних митова, чији су садржаји укључени у свет песме.

ЛИТЕРАТУРА

- Симовић 2008: Љ. Симовић, *Песме*, књига друга, Београд: Београдска књига.
- Бахтин 1978: М. Bahtin, *Stvaralaštvo Fransoa Rablea*, Beograd: Nolit.
- Гуревич 1987: А. Гуревич, *Проблеми народне културе у средњем веку*, Београд: Grafos, Нови Сад: Будућност.
- Гуревич 1994: А. Гуревич, *Категорије средњовековне културе*, Нови Сад: Матица српска.
- Делић 2009: Ј. Делић, Наслеђе карневалске културе у поезији Љубомира Симовића у: *Летопис Матице српске*, Нови Сад: Матица српска, октобар, књ. 484, 478–487.
- Замаровски 2002: V. Zamarovski, *Junaci antičkih mitova*, Beograd: Anari.
- Микић 2011: Р. Микић, Песничка митологија Љубомира Симовића, у: А. Јовановић, С. Шеатовић Димитријевић (ур.), *Песничке вертикале Љубомира Симовића*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 97–121.
- Микић 2013: Р. Микић, *Песма и значење*, Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани”.
- Милановић 2011: А. Милановић, Поређење у Симовићевој поезији, у: *Песничке вертикале Љубомира Симовића*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 393–416.
- Хомер 1960: Хомер, *Одисеја*, Сарајево: Свјетлост.
- Шевалијер, Гербран 2013: Ž. Ševalijer, A. Gerbran, *Rečnik simbola*, Beograd: Stilos.

Livija D. Ekmečić

LA CARNAVALISATION DES CONTENUS MYTHIQUES – “LE VOYAGE EN GRÈCE”
DE LJUBOMIR SIMOVIĆ

(Résumé)

Dans cet article, nous avons essayé de mettre en évidence la carnavalisation des contenus mythiques dans la poésie de Ljubomir Simović. Pour ce faire, nous avons utilisé les poèmes du cycle “le voyage en Grèce”; dans ces derniers, en effet, la carnavalisation des contenus mythiques se réalise de différentes manières. Nous avons ainsi tenté de démontrer que la poésie de Simovic contient ces tournures poétiques où la carnavalisation prend vie par l’intonation ou par le composé grotesque qui, en fait, montre l’écart entre le monde antique et le monde moderne, dont fait partie le sujet lyrique de ces poèmes.